

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 6/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 4. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., V., Mgr. D. I., V., J. Z., V. a V. Z., V., zastúpených advokátom JUDr. P. Š., Advokátska kancelária, B., pre neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci Vyšná Boca, konaných 27. novembra 2010 za účasti Ľ. T., V., Z. H., V., A. J., V., S. Š., V. a S. P., V. a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K., Mgr. D. I., J. Z. a V. Z. p r i j í m a na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 7. decembra 2010 doručené podanie P. K., V. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), Mgr. D. I., V. (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“), J. Z., V. (ďalej len „sťažovateľ v 3. rade“) a V. Z., V. (ďalej len „sťažovateľka vo 4. rade“, spolu tiež len „sťažovatelia“), označené ako „*Sťažnosť pre neústavnosť volieb konaných dňa 27.11.2010 do orgánu miestnej samosprávy voľby starostu a voľby poslancov obecného zastupiteľstva obce Vyšná Boca.*“ Ako odporcov sťažovatelia označili Ľ. T., V., Z. H., V., A. J., V., S. Š., V. a S. P., V.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa v rámci svojho pasívneho volebného práva zúčastnili volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci Vyšná Boca (ďalej len „obec“). Sťažovateľ v 1. rade ako kandidát na funkciu starostu obce získal 34,21% a ako kandidát na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva (ďalej len „kandidát na funkciu poslanca“) 41,96% z odovzdaných platných hlasov. Ostatní sťažovatelia ako kandidáti na funkciu poslanca získali: sťažovateľ v 2. rade 36,61%, sťažovateľ v 3. rade 35,71% a sťažovateľka vo 4. rade 33,93% z celkového počtu odovzdaných platných hlasov.

Sťažovatelia uvádzajú, že odporcovia sú pasívne procesne legitimovaní, pretože vo voľbách do orgánov miestnej samosprávy v obci bola odporkyňa Ľ. T. zvolená za starostku obce a ostatní odporcovia za poslancov obecného zastupiteľstva.

Podľa vyjadrenia sťažovateľov bolo pre voľby do orgánov miestnej samosprávy v obci v deň konania volieb v zozname voličov oprávnených v týchto voľbách hlasovať zapísaných 123 osôb. Pre referendum konané 18. septembra 2010 bolo v zozname oprávnených občanov na hlasovanie v referende zapísaných 78 osôb. V deň konania referenda okrem oprávnených občanov s trvalým pobytom v obci hlasovalo aj ďalších 29 občanov, ktorí neboli v tom čase prihlásení v obci na trvalý pobyt a hlasovali na základe prenosného hlasovacieho preukazu. Sťažovatelia uvádzajú, že v období „*bezprostredne predchádzajúcemu dňu volieb*“, približne 30 dní pred dňom konania volieb, prípadne menej ako 30 dní, bolo v obci k trvalému pobytu prihlásených 79 oprávnených voličov, následne však došlo k zvýšeniu počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom o 44 osôb, t. j. o 57,69% (správne o 55, 69 % - pozn.), čo sťažovatelia považujú za skutočnosť spôsobilú „*priamo a relevantne ovplyvniť výsledky volieb do orgánov samosprávy obcí, zvlášť ak sa zrejme všetci novoprihlásení občania zúčastnili volieb do orgánov samosprávy obcí.*“

Sťažovatelia predložili v tomto smere nasledovnú argumentáciu: «*Navrhovatelia sú toho názoru, že voľby do orgánov samosprávy obce Vyšná Boca konané dňa 27. 11.2010 sú neústavné, predovšetkým z dôvodu, že výsledok týchto volieb bol ovplyvnený výrazným nárastom počtu oprávnených voličov o cca 55,7% v krátkom časovom úseku pred dňom konania volieb (cca 30 dní, možno aj menej). O zložení orgánov obce tak nerozhodli občania, trvale sa zdržujúci v obci, ktorých sa rozhodnutia orgánov obce dotýkajú*

bezprostredne a najviac ovplyvňujú ich každodenný život. O zložení orgánov obce rozhodli predovšetkým tí „obyvatelia“ obce, ktorí sa prihlásili na trvalý pobyt v obci len pár dní pred dňom konania volieb. Navrhovatelia sú toho názoru, že títo sa pár dní po konaní volieb z trvalého pobytu v obci odhlásia, teda prihlásia na trvalý pobyt v tej obci, v ktorej sa reálne zdržujú.

Motiváciou novo prihlásených občanov bol podľa doterajších indícií získaných navrhovateľmi zrejme príslub rôznych výhod, ktoré môžu títo získať, ak budú voliť doterajšiu starostku obce - odporcu 1) a odporcov 2) až 6) za poslancov do miestneho zastupiteľstva. Títo „občania“ nemali skutočný záujem na naplnení účelu a funkcie volieb do orgánov samosprávy obcí tak, ako vyplývajú z príslušných ustanovení ústavy. Navrhovatelia majú za to, že sa jedná o porušenie slobody volieb, ak voliči volia predovšetkým pod príslubom rôznych výhod nie malej hodnoty. Volebné právo novoprihlásených občanov nebolo slobodné, nakoľko sa zúčastnili volieb iba pre príslub rôznych výhod, ktoré im budú poskytnuté iba v prípade volebného víťazstva vopred určených osôb. Číslo osôb, ktoré majú krúžkovať dostali títo voliči na vopred pripravenom osobitnom papieri. Podľa názoru navrhovateľov, organizovanie aktivít smerujúcich k prihlasovaniu osôb na trvalý pobyt v obci v období bezprostredne pred dňom konania volieb do orgánov samosprávy obcí, na ktorom sa preukázateľne priamo podieľali aj niektorí kandidáti na volené funkcie (prihlásenie na trvalý pobyt do budovy s číslom 262, ktorá je vo vlastníctve odporcu 3)) a motivovanie týchto osôb k takémuto postupu príslubom materiálnej výhody nemalej hodnoty v prípade zvolenia, nemožno hodnotiť inak než ako hrubé porušenie princípu slobodných volieb, ako aj ústavných princíпов zakotvených v čl. 30 a čl. 31 Ústavy SR. (PL. ÚS 110/2007).»

Podľa názoru sťažovateľov bolo vo voľbách do orgánov miestnej samosprávy v obci pôvodným 79 obyvateľom obce volebnou účasťou (podľa zistení sťažovateľov všetkých), „novo prihlásených občanov“ znemožnené „také kreovanie obecného zastupiteľstva, ktorého zloženie by reprezentovalo záujmy a názory všetkých občanov Vyšnej Boce“. Sťažovatelia sa domnievajú, že z hľadiska výsledku volieb práve tento moment rozhodol o úspechu odporcov, resp. aspoň niektorých z nich, čo sa sťažovatelia snažia preukázať aj porovnaním výsledkov volieb konaných v roku 2006 s výsledkami aktuálnych volieb a s tým

súvisiacich ďalších kvantifikačných ukazovateľov, ktoré vypovedajú o značnom poklese percentuálneho podielu sťažovateľa v 1. rade na získaných hlasoch oprávnených voličov obce a naopak u odporcu v 1. rade o vzostupe oproti predchádzajúcim voľbám.

Sťažovatelia na preukázanie svojich tvrdení navrhujú vykonanie týchto označených dôkazov:

«Vyžiadanie zoznamu oprávnených voličov oprávnených voliť vo voľbách konaných dňa 27.11.2010 a porovnanie so zoznamom oprávnených osôb zúčastniť sa na referende konaného dňa 18.09.2010. Po porovnaní zoznamov budú zrejmé preukázané tvrdenia navrhovateľov o tom, že všetci voliči, ktorí neboli na stálom zozname oprávnených voličov zúčastniť sa referenda (nemali v obci Vyšná Boca trvalý pobyt), sa po získaní trvalého pobytu v obci zúčastnili volieb do orgánov samosprávy obcí (100%). Podľa doterajších zistení sa jedná napr. aj o tieto osoby: p. J. K., p. R. K., p. V. K., p. C. F. + 1, p. M., p. K., p. Š. s manželom a dvoma deťmi, p. M. Z., p. B. Z., p. J. B., p. L. B., p. V. B., p. P. J., p. Z. + 1.

Taktiež navrhujú vyžiadať si zoznam voličov oprávnených voliť vo voľbách konaných dňa 02.12.2006 vo voľbách do orgánov samosprávy obci a porovnať ho so zoznamom obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt v obci napr. ku dňu 01.01.2008 spolu so zoznamom voličov oprávnených voliť vo voľbách ku dňu 27. 11. 2010. Pravdepodobne z porovnania bude zrejmé, že niektoré osoby (p. Š., p. Š.) sa opakovane prihlasujú na trvalý pobyt v obci Vyšná Boca iba v čase konania volieb do orgánov samosprávy obcí.

Navrhovatelia navrhujú, o 44 osobách, ktoré sa nahlásili na trvalý pobyt v obci Vyšná Boca krátko pred dňom konania volieb do orgánov samosprávy obcí, vyžiadať si z Centrálnej evidencie registra obyvateľov informácie o ich trvalých pobytoch. Navrhovatelia týmto chcú preukázať, že tieto osoby sa len účelovo, na krátky časový úsek v čase konania volieb do orgánov samosprávy obcí, prihlásili na trvalý pobyt v obci Vyšná Boca, z ktorého sa po voľbách prehlásili, pričom niektoré z nich tak konali pravdepodobne aj pri voľbách do orgánov samosprávy obcí v roku 2006.

Navrhovatelia navrhujú vyžiadať z Centrálnej evidencie registra obyvateľov zoznam občanov s trvalým pobytom v obci Vyšná Boca ku dňu 27. 11. 2010 a porovnať ho so zoznamom voličov oprávnených voliť do orgánov samosprávy obcí dňa 27. 11.2010

za účelom zistenia, či voliči zapísaní v zozname voličov boli zapísaní na trvalý pobyt v obci Vyšná Boca a boli oprávnení voliť.

Navrhovatelia navrhujú ako dôkaz vykonať výsluch svedka, p. G. P., pracovníčky obecného úradu Vyšná Boca za účelom zistenia priebehu prihlasovania a odhlasovania občanov z trvalého pobytu v obci Vyšná Boca. Navrhovatelia navrhujú ako dôkaz vykonať výsluchy všetkých 44, (prípadne náhodne vybranej časti) prihlásených občanov na trvalý pobyt v obci Vyšná Boca v období medzi 18. 09. 2010 - 27. 11.2010, za účelom zistenia ich motivácie k prihláseniu sa na trvalý pobyt a k zisteniu ich motivácie zúčastniť sa volieb do orgánov samosprávy obcí.

Navrhovatelia navrhujú v spolupráci s príslušným oddelením Policajného zboru - Liptovský Mikuláš zistiť či novoprihlásení 44 obyvateľia s trvalým pobytom na území obce Vyšná Boca majú reálny záujem sa v obci zdržiavať a za tým účelom podali návrh na zmenu adresy (trvalého pobytu) aj v príslušných evidenčných zoznamoch - OP, vodičské preukazy, technické preukazy, živnostenské listy a pod.»

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, odvolávajúc sa aj na judikatúru ústavného súdu navrhujú sťažovatelia, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým by vyhlásil voľby starostu a voľby poslancov do obecného zastupiteľstva v obci Vyšná Boca konané 27. novembra 2010 za neplatné.

II.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) preskúmal, či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2, § 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie v zmysle § 25 ods. 2 tohto zákona.

V označených voľbách bol sťažovateľ v 1. rade kandidátom na funkciu starostu obce a na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva, sťažovatelia v 2. a 3. rade a sťažovateľka boli kandidátmi na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva. Z obsahu vyjadrenia

Obvodného úradu Liptovský Mikuláš, tvoriaceho prílohu sťažnosti, ústavný súd zistil, že sťažovatelia sú oprávnenými navrhovateľmi podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 7. decembra 2010, to znamená do desiatich dní po oznámení výsledku volieb (§ 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovatelia splnili aj ďalšie zákonné náležitosti, uviedli, že napádajú voľby vo volebnom obvode obce Vyšná Boca, napadli zvolenie iných kandidátov v rámci tohto volebného obvodu, uviedli dôvody, pre ktoré voľby napádajú, s označením dôkazov (IV. časť sťažnosti) a navrhli aj rozhodnutie vo veci.

Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností ústavný súd nezistil dôvody na odmietnutie volebnej sťažnosti sťažovateľov, a preto ju prijal na ďalšie konanie tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. januára 2011